

Republika Srbija
Tužilaštvo za ratne zločine

ZAVRŠNA REČ TUŽILAŠTVA ZA RATNE ZLOČINE U PREDMETU „ŠKORPIONI 1 (S.MEDIĆ I OSTALI)“

3. april 2007.

Poštovani sude,

Tužilaštvo za ratne zločine u potpunosti ostaje pri preciziranoj optužnici jer smatra da je u toku dokaznog postupka nesumnjivo utvrđeno da su optuženi izvršili krivično delo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva koje im se stavlja na teret, za koje su i krivično odgovorni, a prvi put je i domaća i međunarodna javnost imala priliku da na svima poznatom snimku prati sve najvažnije detalje pod kojima se ovaj zločin odigrao.

Prva saznanja o ovom zločinu Tužilaštvo za ratne zločine je imalo dve nedelje pre prvog emitovanja ovog snimka na suđenju Slobodanu Miloševiću na dan 01.06.2005.godine, pa je nakon tog emitovanja usledila brza i efikasna akcija državnih organa, tužilaštva i policije, te su optuženi iste večeri kada je snimak emitovan bili lišeni slobode.

U toku postupka, koji je zatim usledio, sud je izveo veliki broj dokaza, koji ukazuju da je ovakav stav tužilaštva osnovan.

Optuženima Medić Slobodanu, Petrašević Peri i Medić Branislavu stavlja se na teret izvršenje krivičnog dela ratnog zločina prema civilnom stanovništvu iz čl.142 st.1 KZJ, a optuženima Vukov Aleksandru i Medić Aleksandru isto krivično delo koje su izvršili kao pomagači.

Optuženi Medić Slobodan, Vukov Aleksandar i Medić Branislav, u odbranama datim tokom postupka, ne priznaju da su odgovorni za inkriminacije koje im se stavljaju na teret.

Optuženi Medić Slobodan tvrdi da toga dana kada se događaj desio nije bio u Trnovu. Navodi da nikakvu naredbu za streljanje zarobljenika nije izdao i da o tome ništa nije znao sve do momenta kada se snimak egzekucije pojavio na televiziji.

Odbrana optuženog Vukov Aleksandra ide u pravcu da on ništa nije znao o naredbi da zarobljenici treba da budu streljani, da se na mestu događaja, pre egzekucije, našao iz sasvim drugih razloga i da u vezi sa tim nije imao bilo kakvih aktivnih radnji.

Optuženi Medić Branislav se brani tako što tvrdi da je bio prisutan u blizini spaljenih vikendica u mestu Godinjske Bare gde su streljani zarobljeni bošnjački civili, ali da u njih nije pucao. Istakao je da kritičnom prilikom naredbu za streljanje zarobljenika nije izdao optuženi Medić Slobodan, koji tog dana i nije bio u Trnovu, već je to naredio njemu nepoznati oficir Vojske Republike Srpske.

Optuženi Petrašević Pero priznaje da je optuženi Medić Slobodan, kao komandant jedinice «Škorpioni», izdao naredbu licima koja su se nalazila u njegovom obezbeđenju, među kojima se on nalazio, da streljaju zarobljenike i da je on morao da izvrši naređenje učestvujući u njihovoj egzekuciji.

Optuženi Medić Aleksandar priznaje da je bio u pratnji zarobljenih civila po naređenju svog komandanta optuženog Medić Slobodana od baze «Šorpiona» u Trnovu do mesta stratišta, da nije znao da zarobljenike treba streljati, da kritičnom prilikom nije pucao u njih, te da svojim postupcima ni na koji način nije pomogao u izvršenju krivičnog dela.

Odbrane optuženih, Medić Slobodana, Vukov Aleksandra, Medić Branislava i Medić Aleksandra ne treba prihvatiti, jer su u suprotnosti sa izvedenim dokazima.

Iz iskaza brojnih svedoka i optuženih Petrašević Pere i Medić Aleksandra nesumnjivo proizilazi da je kritičnog dana optuženi Medić Slobodan bio u bazi u Trnovu i da je on izdao naređenje da se zarobljenici streljaju.

Optuženi Petrašević Pero i Medić Aleksandar su tom prilikom, odnosno, sve vreme, zajedno sa Momić Miloradom, predstavljali lično obezbeđenje optuženog Medić Slobodana, te iz njihovog iskaza i iskaza brojnih svedoka jasno proizilazi da su bili stalno uz svog komandanta, kako za vreme redovnih aktivnosti jedinica u Deletovcima i okolini, tako i na terenu u okolini Trnova. Oni tvrde, kao i svedok Stojković Slobodan, da je kritičnom prilikom, kada su doveženi zarobljenici u štab jedinice, bio prisutan optuženi Medić Slobodan, koji im je tada naredio da streljaju zarobljenike, a da to snimi svedok Stojković. Imajući u vidu dokaze koji jasno karakterišu ličnost optuženog Medić Slobodana, kao i način funkcionisanja i komandovanja jedinicom «Škorpioni», isključeno je da se takav događaj mogao uopšte desiti bez njegovog znanja i naređenja. Po našoj oceni, postojanje krivičnog dela i krivična odgovornost u radnjama optuženog Medić Slobodana je nesumnjiva.

Odbrana optuženog Vukov Aleksandra ne može se prihvatiti iz više razloga koji proizilaze iz prikupljenih dokaza od kojih ćemo naglasiti samo neke.

U toku postupka nesumnjivo je utvrđeno da optuženi Medić Slobodan nikada nije bio na borbenoj liniji koju je držala jedinica «Škorpioni», a u čijoj blizini je izvršena egzekucija. Kako je stalno bio u pratnji svog obezbeđenja, a na Trnovskom ratištu uz njih je bio osuđeni Slobodan Davidović, niko iz te grupe nije bio na tom mestu, što potvrđuju optuženi Petrašević Pero i Medić Aleksandar. Taj teren je samo delimično poznao optuženi Medić Branislav, i to samo do mesta gde je kamion zaustavljen i na kom su iskrcani zarobljenici, jer su do tog mesta dovožene potrepštine za deo jedinice na položaju odakle su te stvari na rukama prenosili vojnici koji bi sišli sa borbene linije. Sa druge strane, optuženi Vukov Aleksandar, kao zamenik komandanta jedinice i komandir izviđačkog voda, od rukovodećeg sastava «Škorpiona» najviše vremena je proveo na borbenoj liniji, i kao iskusan i veoma stručan vojnik starao se o borbenim dejstvima, što pretpostavlja, pored ostalog, dobro poznavanje terena, što je on na veoma ubedljiv način demonstrirao tokom glavnog pretresa objašnjavajući pojedine vojnostručne situacije. Primivši naređenje iz štaba, da siđe do mesta do kojeg je mogao doći kamion i da povede nekoliko vojnika radi preuzimanja pošiljke, kako je po pravilima konspiracije naznačeno kao «paket», tamo zatiče ljude iz obezbeđenja komandanta jedinice, svedoka Stojkovića kako snima kamerom i grupu zarobljenih civila kako leže na zemlji. Ako se za trenutak vratimo na događaje koji su snimljeni kamerom, videćemo da nakon dolaska kamiona do poslednje tačke zarobljenici ne bivaju odmah iskrcani i likvidirani već se očigledno nešto čekalo. Deo koji je vezan za potrebu nabavke pune baterije za kameru nastupa kasnije i odlazak optuženog Medić Branislava po nju u Trnovo, očigledno nije bio od uticaja što se ne vrši likvidacija zarobljenika. U međuvremenu, do momenta kada je naređeno zarobljenicima da ustanu i krenu ka mestu stratišta došao je optuženi Vukov Aleksandar. U svojoj odbrani optuženi Vukov navodi da je prišao optuženom Petraševiću i pitao ga da li je nešto stiglo iz štaba za njega, pa kada je dobio negativan odgovor vratio se na borbenu liniju a ostavio izviđače koji su sišli sa njim da sačekaju kamion i preuzmu pošiljku, ukoliko naknadno stigne. Ako je to tačno, onda nije jasno ko mu je mogao reći da je kamion otišao po te predmete jer se na snimku jasno čuje kako svedok Stojković upozorava prisutne da će baterija na kameri uskoro prestati da funkcioniše te da optuženi Medić Branislav ode po punu bateriju u bazu, što je jasno mogao čuti i optuženi Petrašević. Znači, izviđači su ostali iz nekog drugog razloga i nisu se vratili na borbenu liniju zajedno sa optuženim Vukov Aleksandrom. Ako se pri tom ima u vidu da su streljani civili zarobljeni u okolini Srebrenice koja se nalazi na više od 150 kilometara od Trnova i da su nakon streljanja njihovi leševi poliveni benzinom i spaljeni u već spaljenoj vikendici, nameće se zaključak da je egzekucija zarobljenika na tom mestu i naknadno spaljivanje leševa imalo za cilj prikrivanje ubistva civila zarobljenih u Srebrenici, tako što bi se njihovi posmrtni ostaci povezali sa ranijim ratnim zbivanjima kada je vikend

naselje, gde su oni streljani, razrušeno i zapaljeno. Optuženi Medić Aleksandar je naveo da je nakon povratka u štab jedinice optuženi Petrašević raportirao komandantu da je naređenje izvršeno i da su «paketi» likvidirani. Imajući u vidu te činjenice i ostale dokaze prikupljene u toku ovog postupka, tužilaštvo smatra da je optuženi Vukov Aleksandar znao ko su zarobljenici, da je znao šta će im se desiti i kako ta likvidacija treba da izgleda i da je pri tom neposrednim egzekutorima pomogao, tako što im je rekao gde da krivično delo izvrše, da bi se postigao željeni efekat.

Iz odbrane optuženih Petrašević Pere i Medić Aleksandra, iskaza svedoka, te snimka egzekucije, nesumnjivo proizilazi da je optuženi Medić Branislav pucao u zarobljenike i da je izvršio krivično delo koje mu se stavlja na teret.

Ocenjujući dokaze koji su prikupljeni tokom postupka, tužilaštvo smatra da je i optuženi Medić Aleksandar učestvovao u izvršenju krivičnog dela, na način kako je optužen. Njegova odbrana, da nije znao gde vode zarobljenike i šta će sa njima biti, jednostavno nije tačna. Ako se uzme u obzir njegov razgovor sa zarobljenikom, činjenica da je od početka dešavanja pa do kraja bio sa njima, i ceo kontekst događanja, nameće se logičan zaključak da je znao šta će se desiti sa zarobljenicima te da je svojim aktivnim ponašanjem u obezbeđenju njihovog prisustva od Trnova do trenutka likvidacije, doprineo da budu lišeni života.

Postojanje krivičnog dela i krivične odgovornosti optuženog Petrašević Pere proizilazi kako iz njegovog priznanja tako i dokaza koji to priznanje potkrepljuju.

Da bi kvalifikovan oblik ubistva prerastao u ratni zločin potrebno je postojanje još nekih činjenica koje predstavljaju bitne elemente tog krivičnog dela o čemu ćemo navesti sledeće fakte.

Nije sporno da je u pomenutom periodu, postojao oružani sukob u Bosni i Hercegovini, između oružanih formacija srpskog, bošnjačkog i hrvatskog naroda.

Takođe je poznato da je postojao sporazum o uzajamnom pomaganju između tada samoproglasnih i u smislu pravila međunarodnog javnog prava nepriznatih državnih tvorevina Republike Srpske i Republike Srpske Krajine. Taj sporazum je predviđao pomoć i u vojnim aktivnostima. Takve tvorevine se u žargonu nazivaju «takozvane», «para» i slično, a samim tim i organi tih «država» imaju isti prefiks.

U toku postupka, prikupljeni su brojni dokazi, po našoj oceni dovoljni, da bi se mogle sa sigurnošću utvrditi odlučne činjenice na osnovu kojih se može izvesti jasan zaključak da je u konkretnom slučaju, de fakto, paravojna jedinica «Škorpioni» oružana formacija koja se morala pridržavati pravila međunarodnog humanitarnog

prava i da je u konkretnom slučaju izvršen ratni zločin, što proizilazi iz odredaba Četvrtе Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vreme rata i Drugog dopunskog protokola.

Nakon velikih ratnih dejstava krajem 1991. i početkom 1992. godine i formiranja Republike Srpske Krajine, došlo je do određene stabilizacije fronta, koji se jednim delom protezao uz reku Bosut. Na istočnom delu reke, oko sela Đeletovci, nalazila su se naftna polja sa instalacijama za eksploataciju koja su trebala biti stavljena u funkciju, te se ukazala potreba za njihovim obezbeđenjem. Eksploatacijom te nafte bavilo se novoformirano preduzeće Naftna industrija Republike Srpske Krajine. U okviru nje formirana je posebna jedinica kojom je komandovao optuženi Medić Slobodan i koja je prvobitno nosila naziv «Odred Boca». Kasnije, kako se broj pripadnika te jedinice povećavao, u vojnom smislu odred prerasta u formaciju ranga bataljona i dobija naziv «Škorpioni». U svom sastavu ta jedinica ima komandanta sa ličnim obezbeđenjem, dve čete, izviđački vod, intendantski sektor i radnu jedinicu. Svaka niža formacijska jedinica imala je svoj komandni kadar. Sedište jedinice je bilo u Đeletovcima gde je kasnije izgrađena i kasarna. Formalno-pravno svi pripadnici jedinice su bili zaposleni u Naftnoj industriji RSK, od koje su primali lične dohotke, preko nje bili osigurani od povrede na radu i taj period im je kasnije priznat u radni staž, o čemu su prikupljeni brojni materijalni dokazi. U vojnom smislu bili su pripadnici Vukovarskog korpusa Vojske RSK, od kog su dobijali vojnu logistiku.

U toku redovnih aktivnosti, jedinica «Škorpioni» bila je isključivo podređena svom komandantu optuženom Medić Slobodanu. On je odlučivao ko će u jedinicu biti primljen, ko će biti otpušten, ko će koju dužnost obavljati, ko će koji čin imati, ko će za određeni prekršaj biti kažnjen, kojom kaznom, a često je i sam izvršavao kazne fizičkom torturom itd. Kada su odlazili na ratišta u Bosnu i Hercegovinu naredbu u tome su dobijali iz Vukovarskog korpusa i tamo bili potčinjeni komandi Vojske RSK. Imajući ovo u vidu, može se zaključiti da su «Škorpioni» bili klasičan primer paravojne formacije.

S obzirom na činjenicu da na ratištima u Bosni i Hercegovini jedinica nije dejstvovala samostalno već u sastavu Vojske RS, a imajući u vidu da su svi optuženi a i ostali pripadnici jedinice koji su išli na «teren», kako se to u žargonu nazivalo, služili vojni rok u Jugoslovenskoj Narodnoj Armiji, bila su im poznata pravila koja se naređenja moraju izvršiti, a koja ne. Prema tome, nesumnjivo je da su kritičnom prilikom povređena pravila citiranih međunarodnih propisa, koji su inkorporirani ili ugrađeni u naše krivično zakonodavstvo.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažemo da sud optužene Medić Slobodana, Petrašević Peru, Medić Aleksandra, Vukov Aleksandra i Medić Branislava oglasi krivim i osudi na kaznu po zakonu, uzimajući u obzir sve okolnosti i pojedinačne

uloge i doprinose u izvršenju konkretnog krivičnog dela.

Posebno ukazujemo da sud, od otežavajućih okolnosti, generalno mora imati u vidu činjenicu, da su kritičnom prilikom lišeni života mladi ljudi i deca, od kojih je Safet Fejzić na dan stradanja imao 17 godina i 6 meseci, Azmir Alispahić 16 godina i 9 meseci i Dino Salihović samo 16 godina i 20 dana, a koji ni jednim svojim postupkom nisu dali povoda da se sa njima tako postupi, da se prema njima krajnje neljudski postupalo pa im se nije dalo ni malo vode u poslednjim trenucima života i da je u tim strašnim momentima, kada su ljudi trebali da budu nasilno lišeni života kod njihovih dželata postojala vesela i opuštana atmosfera, od prvog do poslednjeg trenutka, kao da se radi o najobičnijem događaju, što jasno karakteriše njihove ličnosti i odnos prema najvećim ljudskim vrednostima.

S druge strane, tokom ovog suđenja utvrđene su i olakšavajuće okolnosti na strani optuženih i to da optuženi nisu osuđivani, da je optuženi Petrašević Pero jedini priznao izvršenje krivičnog dela i izrazio najdublje kajanje, te svojim držanjem u toku krivičnog postupka značajno doprineo da se utvrdi istina. To isto se može reći i za optuženog Medić Aleksandra, koji je, iako nije priznao izvršenje krivičnog dela, svojim iskrenim držanjem i nesumnjivim kajanjem jasno manifestovao svoj psihički odnos prema predmetnom događaju. Takođe je utvrđeno da kod optuženog Vukov Aleksandra zbog lošeg zdravstvenog stanja postoji visok stepen invaliditeta. Pored toga, u odnosu na sve optužene je utvrđeno da pripadnici njihove jedinice «Škorpioni» nisu u okviru svog borbenog delovanja u okolini Trnova zarobili bošnjačke civile već da su to učinili pripadnici Vojske Republike Srpske i naredili im da ih streljaju.

Međutim, s obzirom na sve okolnosti i teške posledice, sve navedene olakšavajuće okolnosti imaju samo relativan značaj i po našem mišljenju ne mogu imati uticaj na blaže kažnjavanje optuženih i to bez obzira da li se radi o neposrednim izvršiocima ovog krivičnog dela ili o pomagačima. Podsetio bih na reči brata pok.Delić Juse, ošt.Bekta Delića na glavnom pretresu na dan 12.03.2007.godine, koji je tražeći maksimalnu osudu za optužene kazao: «Rekli su da im je naređeno da pobiju, ali nije im niko naredio da ne daju vode. Jasno se na snimku vidi da ti ljudi traže vode. Oni mu psuju majku balijsku... Ne more me ubediti apsolutno da mu je naređeno da pobije ljude, da on to nije hteo. Možda mu je naređeno, ali je i dobrovoljno to radio.... ako bi me neko naćerao da ubijem nekoga, a ja nisam za to, daj mi vode, evo ti vode, napij se. Moram te ubiti, ali evo ti vode, napij se.»

Dakle, kada se imaju u vidu sve napred navedene okolnosti i niske pobude optuženih da se prikrije još veći zločin koji je izvršen u Srebrenici, te da je oštećenim žrtvama Fejziću, Alispahiću, Salihoviću, Ibrahimoviću, Salkiću i Deliću izrečena smrtna presuda sa istovremenim izvršenjem smrtne kazne bez suđenja i bez krivice,

kao i bez prava na žalbu, svrha kažnjavanja se može postići ukoliko svim optuženima ovaj sud bude izrekao maksimalnu kaznu predviđenu za krivično delo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.142. st.1. KZ SRJ.

TUŽILAC ZA RATNE ZLOČINE
Vladimir Vukčević